

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2000-480

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Viestinnän laitos	
Tekijä-Författare-Author Herdin, Kai			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Mestareita ja hysteerikkoja : yhteiskunnallisten perusdiskurssien jäljillä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Viestintä			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 1999-11-01	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 91 s.
Tiivistelmä-Referat-Abstract Tutkielmassa hahmotellaan länsimaisissa yhteiskunnissa esiintyviä perusdiskursseja. Perusdiskurssit kuvaavat ihmisen asenteita todellisuuteen ja ne ilmenevät teksteissä. Viitekehyksenä käytetään kriittistä diskurssianalyysia. Lähtökohtana on L. Van Poecken esittämä neljän perusdiskurssin malli, joka on johdettu A. J. Greimas'n semioottisesta nelikentästä sekä J. Lacanin psykoanalyttisesta semiotiikasta. Kontekstia laajennetaan eksistenssifilosofiaan, jolloin perusdiskursseja löydetään kuusi. Ne ovat mestarillinen, hysteerinen, fundamentalistinen, narsistinen, neutraali ja analyyttinen diskurssi. Neljä ensimmäistä kuvaa äärimmäistä suhtautumista todellisuuteen. Ne ovat samalla äärimmäisten yhteiskuntamuotojen ilmentymiä. Kaksi jälkimmäistä tasapainottelee yhteiskunnassa siten, että neutraali diskurssi on passivoiva ja analyyttinen diskurssi aktivoiva ja kriittinen. Mallin mukaan äärimmäiset perusdiskurssit esiintyvät aina pareittain. Tällöin toinen diskurssi edustaa oppositiota. Näin yhteiskunta pyrkii tasapainottamaan itseään muutosprosesseissa. Neutraalia diskurssia tarvitaan puolestaan tiedonvälitykseen ja analyyttistä diskurssia yhteiskunnan katalysaattoriksi. Tutkielmassa kehitetään myös metodologia, jonka avulla perusdiskursseja voidaan tunnistaa yhteiskunnallisesti relevanteista teksteistä. Tällaisia ovat esimerkiksiaineiston tekstit, jotka koostuvat mm. eduskunnassa pidetyistä puheista, lehtikirjoituksista ja televisiojutuista. Mallin avulla voidaan analysoida yhteiskunnan muutosprosesseja ja liikkeen suuntaa. Samalla pystytään paljastamaan yhteiskunnan piilorakenteita ja niissä ilmenevää vallan käyttöä.			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords diskurssi - mallit diskurssianalyysi - semiotiikka viestintä - diskurssi - valta			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			